

Aan:
mevrouw S. van de Vijver-Geitz

(i.a.a. de overige statenleden)

Assen, 5 september 2007

Ons kenmerk 36/5.1/2007008971

Onderwerp: Beantwoording vragen ex artikel 41 Reglement van orde inzake
aangetroffen bestrijdingsmiddelen in grondwater provincie Friesland

Geachte mevrouw Van de Vijver,

Op 2 juli 2007 heeft de Statenfractie van de Partij van de Arbeid het college van
gedeputeerde staten een aantal schriftelijke vragen gesteld naar aanleiding van een
artikel in de Leeuwarder Courant over het voorkomen van bestrijdingsmiddelen in
grondwater. In deze brief worden de gestelde vragen achtereenvolgens beantwoord.

Vraag 1

Waren de resultaten van de Friese metingen u bekend en zo dat het geval is, is dat
voor u aanleiding geweest tot extra metingen?

Antwoord 1

*De Friese uitkomsten zijn het resultaat van een landelijk onderzoek naar de
aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen in het grondwater ten behoeve van de
nulmeting in 2006 voor de Kaderrichtlijn Water (KRW). In dit onderzoek heeft
ook de provincie Drenthe geparticipeerd; de resultaten waren ons dus bekend
en geen reden om extra metingen te doen.*

Vraag 2

Zijn er bij de bemonstering van het grondwater in Drenthe in het (recente) verleden aanwijzingen gevonden die er op duiden dat ook in Drenthe landbouwbestrijdingsmiddelen het diepe grondwater hebben bereikt?

Antwoord 2

Door de provincie Drenthe is in 2002 en 2004 een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Dit heeft uitgewezen dat in uitspoelinggevoelige gebieden (veelal zandgronden) bestrijdingsmiddelen in het ondiepe grondwater (circa 10 meter beneden maaiveld) voorkomen. De KRW-nulmeting heeft aangetoond dat ook in het diepe grondwater (circa 25 meter beneden maaiveld) bestrijdingsmiddelen voorkomen. Het gaat hierbij vooral om middelen die inmiddels niet meer zijn toegelaten. Ook de Waterleidingmaatschappij Drenthe treft in een deel van haar monitoringsputten rondom haar winningen bestrijdingsmiddelen aan. In een aantal winputten worden (restanten van) humaan toxicologisch niet-relevante bestrijdingsmiddelen aangetroffen.

Vraag 3

Zo dit het geval is, hoe vaak is dit geconstateerd en hoe verhouden de metingen zich tot de drinkwaternorm?

Antwoord 3

Ten behoeve van de KRW-nulmeting zijn in Drenthe op 24 meetpunten monsters genomen en geanalyseerd. De metingen hebben plaatsgevonden op 2 diepte: 10 meter (ondiep) en 25 meter beneden het maaiveld (diep), totaal dus 48 monsters.

Voorlopige conclusies voor Drenthe zijn:

- *in 14 van de 48 monsters (29%) zijn een of meerdere bestrijdingsmiddelen aangetroffen (vooral in de zandgronden van infiltratiegebieden);*
- *van de 14 monsters zijn er 7 middelen in een concentratie boven de drinkwaternorm (0,1µg/l) aangetroffen;*
- *er zijn in totaal 8 verschillende (restanten van) middelen aangetroffen, waarvan er op dit moment nog 4 zijn toegelaten;*
- *de gevonden middelen zijn zowel afkomstig uit de landbouw alsook daarbuiten.*

Vraag 4

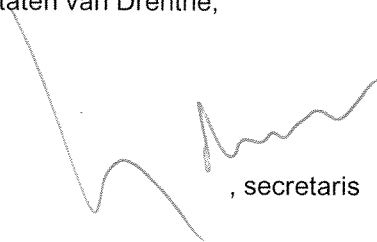
Welke beleidsmaatregelen heeft of gaat u treffen om te voorkomen dat landbouwbestrijdingsmiddelen het diepe grondwater bereiken en zo een probleem gaan vormen?

Antwoord 4

De provincie Drenthe heeft nog geen op zichzelf staand beleid ten aanzien van bestrijdingsmiddelen. De invulling van het landelijk gewasbeschermingsmiddelenbeleid wordt met name vormgegeven door stimuleringsprojecten in grondwaterbeschermingsgebieden. Daarnaast zijn projecten gestart om de milieubelasting met bestrijdingsmiddelen in de bollenteelt te verminderen. In bijgaande memo staat uitgebreid weergegeven welke acties de provincie Drenthe onderneemt met betrekking tot bestrijdingsmiddelen.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
gm/coll.

Provinciale activiteiten met betrekking tot de bestrijdingsmiddelen

De provincie Drenthe heeft nog geen op zichzelf staand beleid ten aanzien van bestrijdingsmiddelen. De invulling van het landelijk gewasbeschermingsmiddelenbeleid wordt met name vormgegeven door stimuleringsprojecten in grondwaterbeschermingsgebieden van de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD).

Grondwaterbeschermingsgebieden

Om te voorkomen dat bestrijdingsmiddelen de drinkwatervoorziening in gevaar brengen, zijn in de jaren tachtig rondom de waterwinningen in Drenthe beschermingszones aangewezen. In deze grondwaterbeschermingsgebieden gelden beperkingen ten aanzien van het gebruik van landbouwbestrijdingsmiddelen. Bij de toelating van een middel zijn - afhankelijk van het uitspoelingsgedrag (mileuristico's) - al dan niet beperkingen opgenomen ten aanzien van het gebruik in grondwaterbeschermingsgebieden.

Vanwege de drinkwaterfunctie heeft de provincie Drenthe ook het stroomgebied van de Drentsche Aa aangewezen als grondwaterbeschermingsgebied. In dit gebied zijn spuitvrije zones aangewezen om drift van bestrijdingsmiddelen te beperken. Tevens geldt in dit gebied een innameverbod van oppervlaktewater voor het vullen van spuitapparatuur. Als alternatief hiervoor zijn vulplaatsen ingericht.

Daarnaast is tussen de Drentse waterleidingbedrijven en de landbouwsector een convenant gesloten waarin is afgesproken dat beide partijen zich zullen inspannen een grondwatervriendelijk beheer te voeren. Voor de landbouw betekent dit dat zij - met financiële ondersteuning van de waterbedrijven en provincie - in grondwaterbeschermingsgebieden gebruik kunnen maken van stimuleringsprojecten die onder meer gericht zijn op het beperken van het gebruik van (milieubelastende) bestrijdingsmiddelen. Zo wordt al meer dan tien jaar gewerkt met Resultaatbeloning voor bestrijdingsmiddelen, waarbij de landbouwer naar rato een beloning krijgt naarmate hij minder milieubelastend omgaat met bestrijdingsmiddelen.

In het project Risicoinventarisatie grondwaterbeschermingsgebieden wordt ook aandacht geschonken aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Binnen dit project zijn de beschermingsgebieden geselecteerd die gevoelig zijn voor uitspoeling van bestrijdingsmiddelen.

Bollenteelt

In Drenthe is de teelt van leliebollen de laatste tien jaren sterk toegenomen. Deze teelt kent een hoog bestrijdingsmiddelengebruik. In 2005 is daarom gestart met het stimuleringsproject Naar een duurzame bollenteelt in Drenthe. Een van de doelstellingen daarin is een reductie van de milieubelasting. Door gebruik te maken van minder milieubelastende middelen en de teelt van tagetes (afrikaantjes) als alternatief voor de grondontsmetting, is in een paar jaar tijd een behoorlijke milieuwinst geboekt.

Monitoring

Om een vinger aan de pols te houden heeft de provincie Drenthe zijn Grondwaterkwaliteitsmeetnet enkele jaren geleden al uitgebreid met metingen van bestrijdingsmiddelen. Begin dit jaar is door het IPO Platform van Meetnetbeheerders contact gezocht met het College voor de Toelating van Bestrijdingsmiddelen (CTB) om nadere afspraken te maken over het gebruik van provinciale monitoringsdata bij de beoordeling van bestrijdingsmiddelen.

De KRW-nulmeting heeft een globaal beeld gegeven van wat er in het grondwater aan bestrijdingsmiddelen wordt aangetroffen. De Drentse resultaten komen overigens overeen met het landelijke beeld, waarbij gemiddeld ongeveer 1/3 van de monsters een of meer residuen van gewasbeschermingsmiddelen bevat. In zijn algemeenheid worden in het diepere grondwater (25 meter beneden maaiveld) hogere concentraties aangetroffen dan in het ondiepe grondwater (10 meter beneden maaiveld). Vanwege hun uitspoelingsgedrag is een aantal middelen inmiddels verboden of hun wettelijke gebruiksvoorschriften zijn aangepast. Wat in het diepe grondwater wordt aangetroffen is dan ook een erfenis uit het verleden. Het gaat daarbij niet alleen om landbouwkundig gebruik; ook daarbuiten worden veel middelen toegepast; met name ter bestrijding van onkruiden op verhardingen.

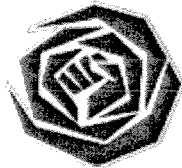
Via het KRW-spoor zijn de uitkomsten van de nulmeting voor bestrijdingsmiddelen onlangs ook doorgesproken met de landbouwsector, tezamen met vertegenwoordigers van waterbedrijven en waterschappen. Hierbij is gekeken om welke middelen het gaat en waar zij gebruikt worden. In de komende maanden zal worden gekeken welke vervolgacties nodig zijn.

Nader onderzoek en monitoring zullen moeten uitwijzen waar wij op moeten inzetten. Inmiddels is de Voorjaarsnota 2007 PLUS door provinciale staten vastgesteld, waarbij akkoord is gegaan met de besteding van € 25.000,-- voor de realisering hiervan.

Nader onderzoek

Om meer zicht te hebben op het bestrijdingsmiddelengebruik en de daarmee gepaard gaande milieurisico's is dit jaar de provincie Drenthe gestart met een onderzoek naar het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de landbouw. Onderzoeksinstituut Alterra heeft opdracht gekregen het middelengebruik in Drenthe in beeld te brengen. Landelijk verzamelde cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek zullen met behulp van GIS-bewerkingen worden "vertaald" naar de Drentse situatie. Ook buiten de landbouw worden veel bestrijdingsmiddelen gebruikt. Hierbij valt te denken aan het gebruik door gemeenten, particulieren, bedrijven en dergelijke. In onderhavig project worden ook deze doelgroepen benaderd om inzicht te krijgen in het gebruik en de milieurisico's. Vervolgens zullen met de doelgroepen afspraken worden gemaakt om te komen tot een milieudruk die aanvaardbaar wordt geacht.

Daarnaast is het de bedoeling om nog dit jaar te starten met het onder de loep te nemen van alle monitoringsactiviteiten met betrekking tot de bestrijdingsmiddelen. Naast de provincies hebben ook waterleidingbedrijven en waterschappen een eigen monitoringsnetwerk. Door het samenvoegen van al deze monitoringsinspanningen wordt getracht een beter beeld te krijgen van de herkomst van de aangetroffen middelen, om op deze manier gericht maatregelen te kunnen treffen. Hierbij gaat het om alle betrokken doelgroepen: landbouw, overheden en particulieren. Voor deze verschillende doelgroepen zal een specifieke aanpak worden gevolgd.

PvdA STATENFRACTIE DRENTHE

PROV. BESTUUR VAN DRENTHE	
No.:	2007008971
Ingek.:	10 JUL 2007
AFDELING	BJC
TE BEH. DOOR:	
DWS:	G.AFD.:

Aan het College van Gedeputeerde Staten
Van de Provincie Drenthe.

Emmer-Compasuum, 2 juli 2007.

Betreft: schriftelijke vragen ex artikel 41.

Geacht college,

In mei van dit jaar stonden er in de Leeuwarder Courant een tweetal artikelen over bestrijdingsmiddelen die worden gebruikt door de landbouw en de invloed daarvan op het diepe grondwater. In een op de vijf grondwatermonster zou landbouwgif zijn aangetroffen en een op zestal plaatsen zou zelfs de drinkwaternorm overschreden zijn.

Wetende dat een groot deel van de Drentse bodem in hoofdzaak bestaat uit zand en dat op deze plaatsen slechts de aanwezigheid van de meer of minder grote hoeveelheid humus in die zandgrond voorkomt dat veel regenwater in relatief korte tijd doorspoelt naar het grondwater, vragen wij ons af hoe het gesteld is met de kwaliteit van het Drentse grondwater. Wij zouden daarom graag van u een antwoord op de volgende vragen:

1. Waren de resultaten van de Friese metingen u bekend en zo dat het geval is, is dat voor u aanleiding geweest tot extra metingen?
2. Zijn er bij bemonstering van het grondwater in Drenthe in het (recente) verleden aanwijzingen gevonden die er op duiden dat ook in Drenthe landbouwbestrijdingsmiddelen het diepe grondwater hebben bereikt?
3. Zo dit het geval is, hoe vaak is dit geconstateerd en hoe verhouden de metingen zich tot de drinkwaternorm.
4. Welke beleidsmaatregelen heeft of gaat u treffen om te voorkomen dat landbouwbestrijdingsmiddelen het diepe grondwater bereiken en zo een probleem gaan vormen.

Met vriendelijke groet,

Namens de Statenfractie van
de Partij van de Arbeid,

Sylvia van de Vijver-Geitz.